

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kuuluttaa kaivoslain (621/2011) 40 §:n nojalla kaivospiiriä koskevan kuulutusasiakirjan (kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistaminen)

Kaivospiirin haltija: Sokli Oy
Kaivospiiri ja KaivNro: Sokli, 2019
Alueen sijainti: Savukoski

Kuvaus kuulutusasiakirjasta

Kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistaminen.

Asianosainten kuuleminen

Ennen asian ratkaisemista Tukes varaa asianosaisille tilaisuuden tehdä muistutuksia asian johdosta. Muille kuin asianosaisille Tukes varaa tilaisuuden ilmaista mielipiteensä lupaa koskevassa asiassa.

Mielipiteet ja muistutukset

Mielipiteet ja muistutukset kuulutusasiakirjasta tulee lähettää 3.4.2024 mennessä KaivNro 2019 mainiten Tukeisiin, osoitteeseen PL 66, 00521 Helsinki tai sähköisesti osoitteeseen kaivosasiat@tukes.fi

Kuulutusasiakirjojen nähtävilläolo

Kuulutusasiakirjat ovat nähtävänä 3.4.2024 saakka Tukesin verkkosivuilla <https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/yleiset-ja-yksityiset-edut-kaivostoiminta>

Lisätietoja: Ossi Leinonen, puh. 029 5052 205

Kuulutettu 26.2.2024

Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7) päivänä kuulutuksen julkaisemisesta.

KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN
MÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

Kaivoslaki (621/2011) 52 §

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukesin) laatima yhteenveto kuultavasta kohteesta

Kaivospiirin haltija

Sokli Oy
y-tunnus: 3174774-8
c/o Suomen Malmijalostus Oy
PL 800
00101 Helsinki

Yhteystiedot:
Sokli Oy
c/o Suomen Malmijalostus Oy
PL 800
00101 Helsinki

Lisätietoja antaa: Samuli Nikula, puh. + 358 40 536 4023

Kaivospiiri

Sokli (KaivNro 2019)

Sijainti

Savukoski (kaivospiirin kartta on esitetty liitteessä 1)

Kaivosviranomaisen tiedonanto koskien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten
lupamääräysten tarkistamisprosessin historiaa ja sen uudelleenkuulutusta

Aikaisempi toimija Yara Suomi Oy laati selvityksen "Päivitys Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamaan selvityspyyntöön koskien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamista 10.2.2020. Tukes kuulutti Soklin kaivospiirin ja sen laajennusalueen yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisen 14.2.2020. Asiasta ei ehditty tehdä päätöstä ennen kaivospiirin haltijan muutosta. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) antoi päätöksen Soklin kaivosoikeuksien (KaivNro 2019) siirrosta Yara Suomi Oy:ltä Sokli Oy:lle 18.12.2020. Päätöksessä Tukes hyväksyi kaivosoikeuden (Oikeus Soklin kaivospiiriin ja oikeus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston 15.8.2013 myöntämään kaivospiirimääräykseen) siirtoa koskevan hakemuksen. Päätöksessä (18.12.2020) todettiin, että Tukes aloittaa

yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisen uudestaan Sokli Oy:n kanssa ja keskeyttää vireillä olevan lupamääräysten tarkistamisen.

Sokli Oy käynnisti vuonna 2021 omat kaivoshanketta koskevat selvitykset sekä aloitti toimenpiteet, joilla alue saatettiin aiempaa turvallisempaan tilaan. Kaivoshankkeen toteutussuunnitelmia ei tuossa vaiheessa ollut päivitetty Sokli Oy:n toimesta, joten tulevan kaivostoiminnan laajuutta arvioitaessa käytettiin Yara Suomi Oy:n esitettyä selvitystä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston 25.5.2022 aloittamassa kuulemismenettelyssä. Syynä tähän oli se, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto katsoi, että Sokli Oy:n uusien suunnitelmien valmistuminen viivästyttäisi lupamääräysten tarkistamista edelleen. Lisäksi Turvallisuus- ja kemikaalivirasto halusi saada päivitettyä kaivoslain nojalla määrättävän kaivosvakuuden suuruuden ajan tasalle sekä saada käyntiin poronhoitoa koskevat neuvottelut Kemin-Sompion paliskunnan kanssa. Yksi neuvottelu järjestettiin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston johdolla Savukoskella 15.5.2023 ja siihen osallistuivat Kemin-Sompion paliskunta ja Paliskuntain yhdistys. Kaivosviranomaisen katsoi tuolloin, että kaivoslain mukaisten vakuuksien päivittäminen ajan tasalle on riittävä peruste edetä asiassa näin. Lisäksi kaivosviranomaisen piti tärkeänä, että poronhoitoon kohdistuvien haittavaikutuksien minimointiin liittyvien toimenpiteiden käsittely päästäisiin aloittamaan.

Kuulemismenettely lupamääräysten tarkistamiseksi toteutettiin välillä 25.5-1.7.2022. Kaivosviranomaisen totesi kuulutusasiakirjassa, että yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistaminen käynnistetään tämän käsittelyn jälkeen uudelleen, kun käytettävissä on Sokli Oy:n päivitettyt suunnitelmat.

Sokli Oy on esitellyt Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (kokous 1.2.2023) alustavan Soklin kaivoshankkeen kannattavuusselvityksen esiintuomia hankkeen eri toteutusvaihtoehtoja. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto katsoi kuulemismenettelyssä saadun palautteen johdosta sekä tämän kokouksen jälkeen (uusien suunnitelmia), että kuuleminen tulee järjestää uudelleen pohjautuen Sokli Oy:n käytettävissä oleviin uusimpiin suunnitelmiin. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto suoritti katselmuksen Soklissa 3.10.2023 ja totesi katselmuksesta 9.10.2023 laaditussa muistiossa, että asia kuulutetaan uudelleen ja että yhtiön tulee sitä varten toimittaa Tukesiin sen hetkiset kaivossuunnitelmat. Tämä tarkoitti sitä, että kuulemismenettelyn 25.5-1.7.2022 osalta ei toiminnanharjoittajalta pyydetty selitystä, eikä kuulemismenettelyn pohjalta myöskään annettu päätöstä.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto tiedottaa, että yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset tullaan tarkistamaan uudelleen, kun Sokli

Oy:n suunnitelmat täydentyvät ja/tai muuttuvat oleellisesti hankesuunnittelun edetessä.

Kuulemisen peruste

Kuulemisen peruste on kaivoslain (621/2011) 52.3 §, 108 § ja 109 §.

Sokli Oy toimitti yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamiseen liittyvän selvityksen 16.2.2024.

Laki kaivoslain muuttamisesta (505/2023) on tullut voimaan 1.6.2023. Koska käsiteltävänä oleva lupamääräysten tarkistamisasia on tullut edellä kuvatulla tavalla vireille jo vuonna 2020 ei asiaan sovelleta lakia kaivoslain muuttamisesta (505/2023).

Kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamiseen liittyvä kaivoslainsäädäntö

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 52 §:n osalta seuraavaa:

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kaivosluvassa yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavista tarpeellisista määräyksistä. Yleistä etua on tarkemmin selostettu 49 §:n perusteluissa. Yksityinen etu voi olla esimerkiksi taloudellinen taikka alueiden käyttöön, asuinympäristön viihtyisyyteen tai yksilön terveyteen liittyvä intressi. Kaivoshankkeiden vaikutukset yleisten ja yksityisten etujen kannalta voivat vaihdella huomattavasti. Lupaharkinnassa olisi mahdollista tilanteen kokonaisarvioinnin perusteella ottaa huomioon alueelliset ja paikalliset olosuhteet ja intressit sekä lupamääräyksin varmistaa yksittäistapauksessa olosuhteisiin nähden saavutettavan oikeudenmukaisen ratkaisun. Lupamääräykset voisivat sisältää velvoitteita tai rajoituksia.

Lupamääräyksissä olisi 3 momentin 1 kohdan perusteella tarkennettava kaivosluvan haltijan velvollisuutta huolehtia kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistamiseksi tarpeellisista seikoista. Lupamääräys liittyy kiinteästi kaivosluvan haltijalle 18 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädettyyn velvollisuuteen. Lupamääräyksissä olisi annettava kaivostoimintaa koskevat velvoitteet ja rajoitukset, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnasta ei aiheudu huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle taikka kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Luvanhaltijaa voitaisiin myös velvoittaa huolehtimaan muun muassa alueella liikkuvan väestön turvallisuudesta.

Lupamääräyksissä olisi 3 momentin 6 kohdan nojalla tarkennettava 108 §:ssä säädettyä vakuusvelvoitetta sekä 15 luvussa säädettyjä lopettamiseen liittyviä ja

lopettamisen jälkeisiä velvollisuuksia. Toistaiseksi voimassa olevassa luvassa ja olisi 62 §:n 2 momentin nojalla määrättävä lupaehtojen tarkistamisen ajankohta.

Lupamääräyksissä olisi 7 kohdan nojalla asetettava määräaika, jolloin luvanhaltijan on viimeistään toimitettava kaivosviranomaiselle lupamääräysten tarkistamiseen liittyvät selvitykset. Lupamääräyksissä voitaisiin 8 kohdan nojalla antaa 1—7 kohtaa täydentäviä ehtoja ja rajoituksia kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista, joilla varmistettaisiin, ettei toiminnasta aiheutuisi kaivoslaissa kiellettyä seurausta. Lupamääräykset voisivat koskea esimerkiksi 17 §:n 2 momentin nojalla tapahtuvaa malminetsintää.

Yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi merkittävät näkökohdat tulisivat suoraan turvaksi lainsäädännön nojalla. Lisäksi kaivosviranomaisen voisi 3 momentin 9 kohdan nojalla antaa täydentäviä lupamääräyksiä muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista. Täydentäviä kaivosturvallisuuteen liittyviä lupamääräyksiä voidaan antaa 125 §:n nojalla kaivosturvallisuusluvassa.

Kaivostoiminta edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa. Tarvittavat määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä, kaivannaisjätteen jätealueesta ja sen jälkihoidosta sekä kaivannaisjätteistä, kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta annetaan ympäristöluvassa.

Kaivoslain 52 §:n nojalla kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:

- 1) kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnassa ei harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalien tuhlausta taikka kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä ei vaaranneta tai vaikeuteta;
- 3) esiintymän hyödyntämisen laajuutta ja tuloksia koskevasta selvitysvelvollisuudesta;
- 6) kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvästä vakuudesta 10 luvun mukaisesti sekä muista lopettamiseen liittyvistä ja lopettamisen jälkeisistä velvollisuuksista;
- 7) lupamääräysten tarkistamiseen liittyvien selvitysten toimittamiseen asetettavasta määräajasta;

8) muista kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta;

9) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista. Kaivoslaki 52 §

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 108 §:n osalta seuraavaa:

Kaivosluvan haltija olisi velvollinen asettamaan vakuuden 15 luvussa säädettyjen lopetus- ja jälkitoimenpiteitä koskevien velvoitteiden suorittamista varten. Vakuuden tulisi olla riittävä ottaen huomioon kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet, erityisesti ympäristönsuojelulain 42 §:n nojalla vaadittava vakuus.

*Ympäristönsuojelulain mukainen vakuus on tarkoitettu varmistamaan asianmukaisen jätehuollon toteutuminen. Se kattaa siten lähinnä rikastushiekka-
altaiden, sivukivialueiden ja vastaavien jätehuoltoalueiden sulkemiskustannukset tilanteissa, joissa kaivostoiminnan harjoittaja ei itse pysty niitä hoitamaan. Pykälässä ehdotettu vakuus kattaisi muut kaivostoiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon tarvittavat toimenpiteet.*

Vakuuden asettamista koskeva asia ratkaistaisiin asianomaisessa kaivosluvassa. Vakuuden lajia ja suuruutta olisi arvioitava tarkistettaessa kaivosluvan määräyksiä 62 §:n mukaisesti.

Kaivosluvan haltijan on asetettava kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten vakuus, jonka on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen. Kaivoslaki 108 §

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 109 §:n osalta seuraavaa:

Lupaviranomainen määräisi 1 momentin nojalla vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa lupapäätöksessä tai luvan voimassaolon jatkamista koskevassa päätöksessä. Niihin vaikuttaisivat toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat lupamääräykset.

Kaivoslupaan liittyvän vakuuden määrää asetettaessa lupaviranomaisen olisi erityisesti arvioitava 143, 144 ja 150 §:ssä säädettyjen velvoitteiden hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Koska ympäristönsuojelulain nojalla vaadittava vakuus kattaa kaivosalueen rikastushiekka- ja muiden jätealueiden jätehuoltokustannukset, ei kyseisten alueiden kunnostamiseen liittyviä kustannuksia olisi tarpeen ottaa huomioon kaivoslupaan liittyvää vakuutta asetettaessa.

Vakuus voi olla esimerkiksi pankkitalletus tai pankkitakaus taikka vakuutus.

Pykälän 3 momentin nojalla vakuus asetettaisiin kaivosviranomaiselle, jonka tehtävänä on valvoa korvauksen saajan etua sekä tarvittaessa huolehtia vakuuden rahaksi muuttamisesta ja varojen jakamisesta. Vakuus olisi 168 §:n nojalla asetettava, ennen kuin toiminta luvan nojalla aloitetaan.

Lupaviranomainen määrää vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa luvassa. Vakuuden suuruutta on tarvittaessa tarkistettava, kun kaivoslupaa tarkistetaan 62 §:n mukaisesti. Kaivoslaki 109 §

Erityinen poronhoitoalue

Soklin kaivospiiri ja sen laajennusalue sijoittuu erityiseen poronhoitoalueeseen kuuluvalle Kemin-Sompion paliskunnan alueelle. Lupaviranomaisen tulee erityisellä poronhoitoalueella selvittää yhteistyössä alueella toimivien paliskuntien kanssa luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat haitat poronhoidolle. Asian selvittämiseksi lupaviranomainen voi tarvittaessa järjestää kaivoslain 38 §:n nojalla tilaisuuden, johon kutsutaan kuultavaksi asianomaisten paliskuntien, hakijan, alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen, kunnan, kalastusalueen ja yhteismetsien edustajat.

Neuvotteluelvoitteesta säädetään lisäksi poronhoitolain 53 §:ssä.

Kaivosviranomainen järjestää tilaisuuden, mikäli Kemin-Sompion paliskunta näkee sen hankkeen tässä vaiheessa tarpeelliseksi.

Ympäristölupaprosessin tilanne

Tällä hetkellä toiminnanharjoittajalla ei ole vireillä ympäristölupaprosessia Aluehallintovirastossa tai korkeammassa oikeusasteissa. Toiminnanharjoittaja on kertonut jatkavansa selvityksiä koskien kaivoksen toteutusvaihtoehtoja ja tulee käynnistämään ympäristövaikutusten arviointiprosessin (YVA) ja lupaprosessit suunnitelmien tarkentuessa.

Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi 30.6.2014 annetut lupamääräykset

Lupamääräys 1

Kaivostoiminta ei saa aiheuttaa haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 2

Kaivostoiminnasta ei saa aiheutua huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle eikä yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 3

Kaivostoiminta tulee järjestää siten, ettei louhinnassa ja esiintymän hyödyntämisessä tapahdu kaivosmineraalien ilmeistä tuhlausta, eikä toiminnalla vaaranneta tai vaikeuteta kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 4

Kaivosluvan haltija on velvollinen vuosittain toimittamaan kaivosviranomaiselle selvityksen esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tuloksista tämän luvan mukaiselta alueelta. Selvityksessä on ilmoitettava louhitun malmin ja sivukiven määrä, kaivoksella käsitellyn pintamaan määrä tonneina, kaivoksella tuotetun rikasteen tai vastaavan välituotteen määrä tonneina, kaivoksella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyökuukausina ja erittely kaivoslain 17 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista kaivostoiminnan sivutuotteista.

Perustelut:

Kaivoslaki 18 § 2 momentti ja valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 31 §

Lupamääräys 5

Kaivosluvan haltijan on asetettava 80 000 euron suuruinen omavelkainen pankkitakaus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain mukaisia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten.

Kaivosvakuus on asetettava viimeistään vuoden kuluttua tämän päätöksen antamisesta.

Perustelut

Paikalla oleva koerikastamo on Rautaruukin paikalle 1970-luvulla rakentama pienikokoinen metallirakenteinen koerikastamo. Koerikastamo on rakenteellisesti siinä kunnossa, että se voidaan joko säilyttää tai purkaa metallin kierrätykseen. Kaivosalueella olevat kaivannot ovat suurimmaksi osaksi maisemoitu. Alueella on

vielä muutama aidattu tai merkitty kaivanto, jotka ovat tarvittaessa helposti maimoitavissa.

Vakuus kattaa alueella tällä hetkellä olevan koerikastamon ja kaivosalueen pitämisen yleisen turvallisuuden edellyttämässä kunnossa.

Kaivoslaki 108 §, 109 § ja 181 §

Lupamääräys 6

Lupamääräykset tarkistetaan ennen kaivoksen rakentamistöiden aloittamista, kuitenkin viimeistään 1.6.2018.

Perustelut

Kaivoslaki 62 §

Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta ja esitys kaivosvakuuden suuruudesta ja lajista

Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta ja esitys kaivoslain mukaisesta vakuuden suuruudesta on esitetty liitteessä 2.

Kaivosyhtiön esitys kaivoslain mukaisen vakuuden suuruudelle ja lajille

Toiminnanharjoittajan esitys tämänhetkisestä vakuuden tarpeesta:

Tukikohdan alue on Sokli Oy:n omistuksessa ja sille ei tule asettaa vakuutta.

Tukikohdalle menee sähkölinja, joka palvelee jatkossakin kiinteistöä. Sähkölinjasta on sopimus alueen maanomistajan kanssa.

Vakuuden asettamista esitetään seuraaville kohdille:

- 1. Vanhan tukikohta-alueen saunan, wc:n ja varaston purkukustannus – 10 000 euroa*
- 2. Vanhan räjähdetaraston purkukustannus – 2 000 euroa*
- 3. Koetoimintaan liittyneen pumppaamon purkukustannus – 15 000 euroa*
- 4. Kyörtesselän varastojen purkukustannus – 10 000 euroa*
- 5. Alueelle kuulumattomien materiaalien poistamisen kustannus - 10 000 euroa*
- 6. Kairaputkien katkaisun kustannus – 5 000 euroa*

7. Aidattujen alueiden ylläpitoon liittyvä kustannus – 2000 euroa / vuosi.

Yhteensä kohdat 1-6 summa 52 000 euroa.

Tämän lisäksi yhtiö esittää aidattujen alueiden ylläpitoon liittyväksi vuotuiseksi kustannukseksi 2000 euroa.

Vakuuden lajiksi yhtiö esittää pankkitakausta.

Yhtiö on asettanut kaivoslain mukaiseksi vakuudeksi 12.12.2023 80 000 euron suuruisen takauksen.

Toiminnanharjoittajan arvio vakuuden suuruudesta toiminnan päättyessä:

Tämänhetkinen arvio toiminnan päättymishetken vakuuden suuruusluokasta on noin 3,3 miljoonaa euroa. Arvio perustuu erilliseen asiantuntija-arviointiin sekä kaivosvakuuksien suuruusluokan vertailuun viime vuosien päätöksiin toiminnan laajuus huomioiden. Vakuusarviomme koostuu seuraavista kokonaisuuksista:

Aitojen kunnostus, huolto ja tarpeettomien aitojen poisto 0,15 M€

Rakennusten purku, koneiden ja laitteiden poisto (ei sisällä myyntituloja) 2,1 M€

Tasaamis- ja maisemointityöt (vesialtaat, yleinen siistiminen, kaivantojen reunojen luiskaaminen, ottoalueiden turvallistaminen) 0,75 M€

Sähkö- ja putkilinjat (pumppaamojen, muuntamoiden ja maanpäällisten linjojen poisto) 0,3 M€

Toiminnan käynnistyessä ja edetessä vakuuden suuruuden arviota päivitetään toiminnan laajuus ja yksityiskohtaisemmat suunnitelmat huomioiden. Myös mahdollinen rakennusten ja rakenteiden tarve kaivostoiminnan jälkeen arvioidaan myöhemmin suunnitelmien tarkentuessa.

Tukesin lisätietoja maanomistajille

Tukes pyytää huomioimaan seuraavaa:

Soklin kaivospiirin laajennusaluetta koskevassa kaivospiiritoimituksessa aikanaan määrättävät kiinteistökohtaiset korvaukset sekä korvaukset mahdollisista kaivostoiminnan aiheuttamista vahingoista ja haitoista eivät kuulu tähän kuulemismenettelyyn eivätkä sen jälkeiseen päätöksentekoon.

Näihin asioihin liittyviä muistutuksia ei siis huomioida tässä kuulemismenettelyssä eikä sen jälkeisessä päätöksenteossa.

Edellä mainituissa asioissa toimivaltainen viranomainen on Maanmittauslaitos.

Lausuntopyynnöt, asianosaisten kuuleminen ja asiasta tiedottaminen

Tukes pyytää ennen päätöksentekoa asiasta lausunnot Savukosken kunnalta, Kemin-Sompion paliskunnalta, Paliskuntain yhdistykseltä, Lapin ELY-keskukselta, Lapin liitolta, Metsähallitukselta, Davvi Metsä Oy:ltä, Yli-Kemin kalastusalueelta, Museovirastolta, Lapin maakuntamuseolta, Säteilyturvakeskukselta ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituilta tahoilta.

Ennen asian ratkaisemista Tukes varaa asianosaisille tilaisuuden tehdä muistutuksia lupa-asian johdosta. Muille kuin asianosaisille Tukes varaa tilaisuuden ilmaista mielipiteensä lupaa koskevassa asiassa.

Asia annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella Tukesin verkkosivuilla. Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Savukosken kunnan yleisessä tietoverkossa. Tukes tiedottaa kuulutuksen julkaisemisesta Lapin Kansa -sanomalehdessä. Kuulutuksesta annetaan erikseen tieto asianosaisille.

Kaivoslaki 37 §, 39 § ja 40 § sekä valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta 25 §

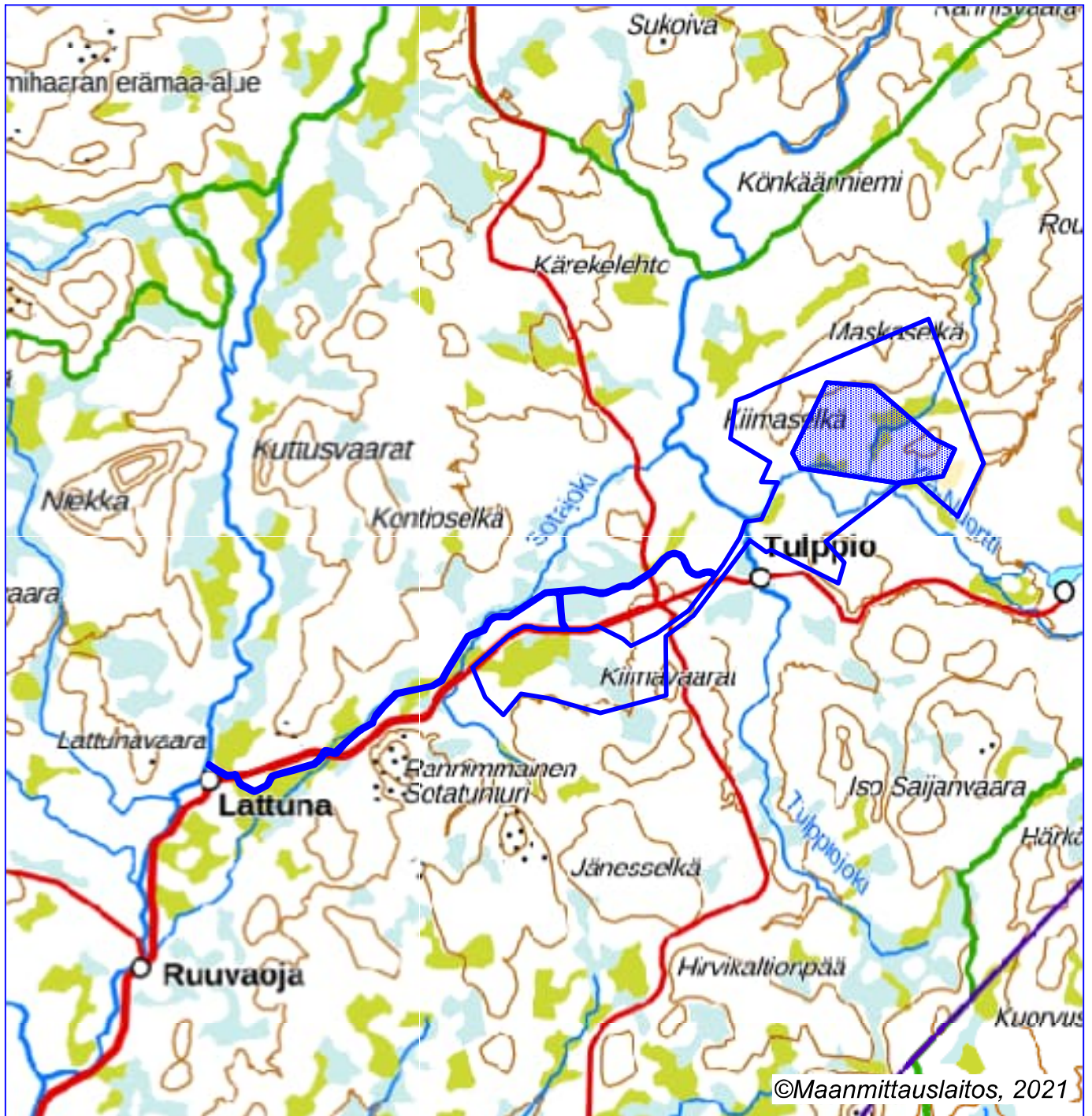
Jatkotoimenpiteet kuulemismenettelyn jälkeen

Kaivosyhtiölle ja muille asianosaisille on varattava tilaisuus selityksen antamiseen sellaisista lausunnoista ja muistutuksissa esitetyistä vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Selityksen johdosta asianosaisille on varattava tilaisuus vastaselityksen antamiseen, jos selitys saattaa vaikuttaa asian ratkaisuun.

Kaivoslaki 42 §

Liitteet

1. Kaivospiirin kartta
2. Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi

 Kaivospiirihakemusalue

 Kaivospiiri

Mittakaava 1:200 000

Sokli Oy
Sokli
KaivNro 2019

Sisällys

Hakemus yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamiseksi.....	1
1. Kaivospiiri ja Sokli Oy:n suunnitelmat	2
2. Nykytilanteen vakuus.....	5
2.1 Toimintojen kuvaus.....	5
2.2 Esitys tämän hetkiseksi vakuudeksi	10
3. Arvio toiminnan aikaisesta vakuudesta.....	10
3.1 Toimintojen kuvaus.....	10
3.2 Arvio vakuuden suuruudesta toiminnan päättyessä	11

Hakemus yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamiseksi

Kaivoslain 621/2011 52 §:n mukaisesti kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset, joita on tarkistettava vähintään kymmenen vuoden välein.

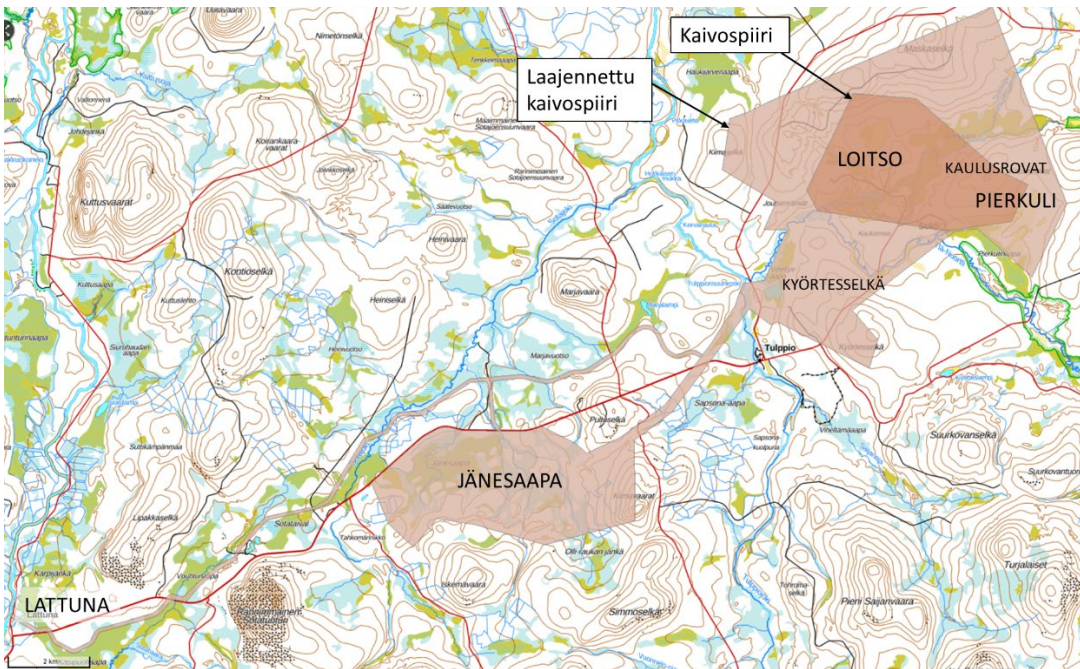
Soklin kaivospiirin ja sen yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistaminen on kuulutettu Tukesin toimesta kertaalleen pohjautuen Yara Suomi Oy:n esittämiin asiakirjoihin ja kertaalleen Sokli Oy:n esittämiin asiakirjoihin perustuen, kuitenkin siten, että Sokli Oy:n suunnitelmat perustuivat pääosin Yara Suomi Oy:n suunnitelmiin.

Tukes on vierailut Soklissa sekä suorittanut katselmuksen alueella 10/2023, minkä yhteydessä on keskusteltu ja Tukes on kaivoslain 31 a §:n perusteella neuvonut Sokli Oy:tä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettujen tarpeellisten määräysten tarkistamisesta. Tämä on Sokli Oy:n päivitys vakuuden osalta tämänhetkisten suunnitelmien pohjalta.

Alla kohdassa 2 tarkemmin esitetysti Sokli Oy on viime vuosina parantanut alueen infrastruktuuria ja turvallisuutta mm. purkamalla huonokuntoisia sekä korjaamalla käyttökelpoisia rakennuksia, sekä aidannut vanhoja kaivantoja. Mm. aitauksilla on vähennetty poronhoidolle mahdollisesti aiheutuvia haittoja. Muilta osin kaivospiirin nykytilanne on pitkälti säilynyt muuttumattomana suhteessa aikaisemman toimijan aikana päivitettyihin yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettuihin määräyksiin, ja tämänhetkisillä toiminnoilla ei ole haitallisia ympäristövaikutuksia eikä asutus- tai elinkeino-oloja heikentäviä vaikutuksia.

1. Kaivospiiri ja Sokli Oy:n suunnitelmat

Soklin kaivosalueella on lainvoimainen kaivospiiri ja sen laajennusalue, jonka kaivospiiritoimitus on kesken. Kaivospiirin ja laajennusalueen lainvoimaiset rajat pidetään ennallaan. Kuvassa 1 on esitetty rajat ja keskeiset alueet, joille toimintoja on suunniteltu. Alueen maanomistajia ovat Metsähallitus, Davvi Metsä Oy ja Sokli Oy.

Kuva 1. Kaivospiiri ja laajennusalueen lainvoimaiset rajat. Kaivospiiritoimitus on laajennusalueen osalta kesken. (pohjakartan lähde: www.paikkatietoikkuna.fi)

Sokli Oy:n yhtenä suunnittelun kohteena olevana vaihtoehtona on sijoittaa louhostoimintoja Loitson ja Pierkulin alueille sekä sijoittaa rikastushiekka-altaat Jänesaavan alueelle, josta puhdistettuja prosessivesiä purettaisiin Kemijokeen Lattunassa. Kyörtesselän alueelle on suunniteltu rikastamo sekä siihen liittyviä toimintoja ja sosiaalityöjä. Kaivospiirin laajennusalue perustuu näihin suunnitelmiin. Huolimatta mahdollisista uusista vaihtoehdoista, tullaan laajennusalue tarvitsemaan ja Maanmittauslaitoksen kaivospiiritoimitus saatetaan loppuun, sillä toistaiseksi olemassa olevat sijoitusratkaisut ovat ensisijainen vaihtoehto ja niihin liittyy lisätutkimustarpeita, joita on suunniteltu tehtäväksi viimeistään kaivospiiritoimituksen loppuunsaattamisen jälkeen Soklin saadessa alueen hallintaoikeuden. Suunnitelmien edetessä kaivospiirin rajaus voi muuttua tai osasta alueista voidaan luopua.

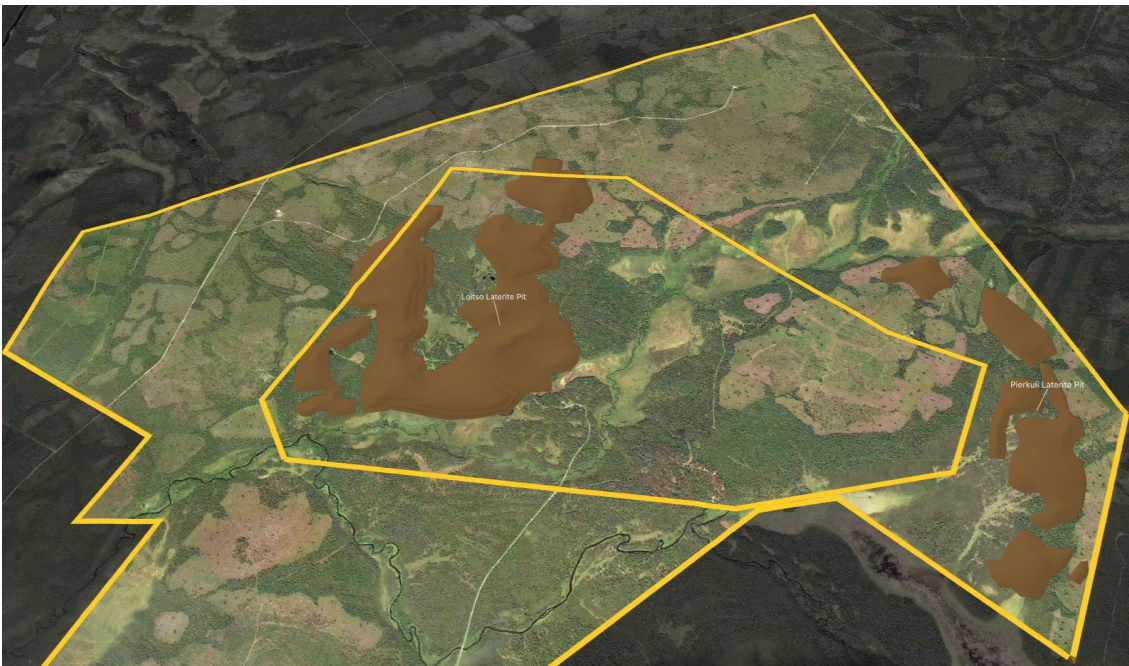
Sokli Oy selvittää hankkeen toteutusvaihtoehtoja, joista yhtiö on tiedottanut Suomen Malmijalostus Oy:n internetsivuilla (<https://www.mineralsgroup.fi/fi/liiketoiminta/sokli.html>) löytyvästä esityksestä.

Soklin mineraalivarannot ovat maailmanlaajuisesti ainutlaatuiset ja niiden avulla voitaisiin vahvistaa Euroopan omavaraisuutta tärkeissä raaka-aineissa. Sokli Oy kartoittaa alueen mineraalivarantoja sekä kaivostoiminnan kannattavuutta kokonaisvaltaisesti, kun aiemmat selvitykset ovat pohjautuneet fosfaatin ja raudan

tuotantoon. Toteutuessaan kaivos työllistää suoraan ja välillisesti satoja ihmisiä ja asettuu samalla osaksi suomalaista akkuarvoketjua. Fosfaatin ja raudan lisäksi Soklin esiintymä sisältää mm. harvinaisia maametalleja, mangaania, vermikuliittia, niobiumia ja kuparia. Näitä tarvitaan ennen muuta ruoantuotantoon sekä ilmastonmuutoksen torjuntaan. Esimerkiksi fosfaattia käytetään lannoitteisiin ja akkuihin. Harvinaisia maametalleja tarvitaan sähkö-, elektroniikka- ja autoteollisuuden käyttöön sekä uusiutuvan energian tuotantoon. Mangaania hyödynnetään seosmetallina, akuissa, lannoitteissa, pigmenttinä ja reagenssina.

Kaikki selvitykset edellyttävät lisätutkimuksia eri osa-alueilta. Suunnitelmia tullaan tarkentamaan tehtävien lisäselvitysten aikana. Kaivosvaihtoehtona selvitämme lateriittimalmien osalta avolouhintaa, kun taas foskoriittien ja erilaisten karbonatiitti esiintymien osalta selvitämme avo- ja maanalaista louhintaa malmin sijainnista riippuen. Selvitystyöhön kuuluvat myös logistiikka- ja infrastruktuuriratkaisut:

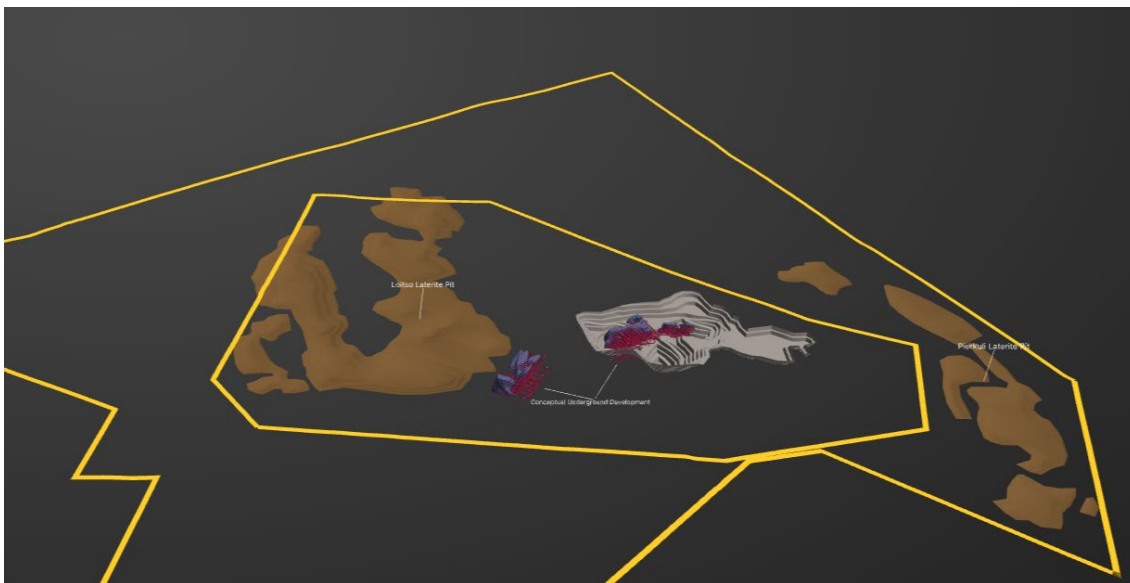
- Loitson ja Pierkulin lateriittilouhos (kuva 2)
- Kaulusrovan avolouhos (Kuva 3)
- Maanalaiset kaivosvaihtoedot (Kuva 4)
- Rikastamo ja maanläjitysaluevaihtoedot (kuva 5)

Kuva 2 Loitson ja Pierkulin lateriittilouhoksilla tarkoitetaan pintakerroksen rapautuneen kallion avolouhoksia (kaivinkoneella irrotettavissa oleva pehmeä aines).

Kuva 3 Kaulusrovan alueelle on suunniteltu alustavasti avolouhosta (kova kivi).

Kuva 4 Suunnitellut Kaulusrovan avolouhoksen maanalainen vaihtoehto ja avolouhosvaihtoehto Loitson ja Kaulusrovan väliselle alueelle.

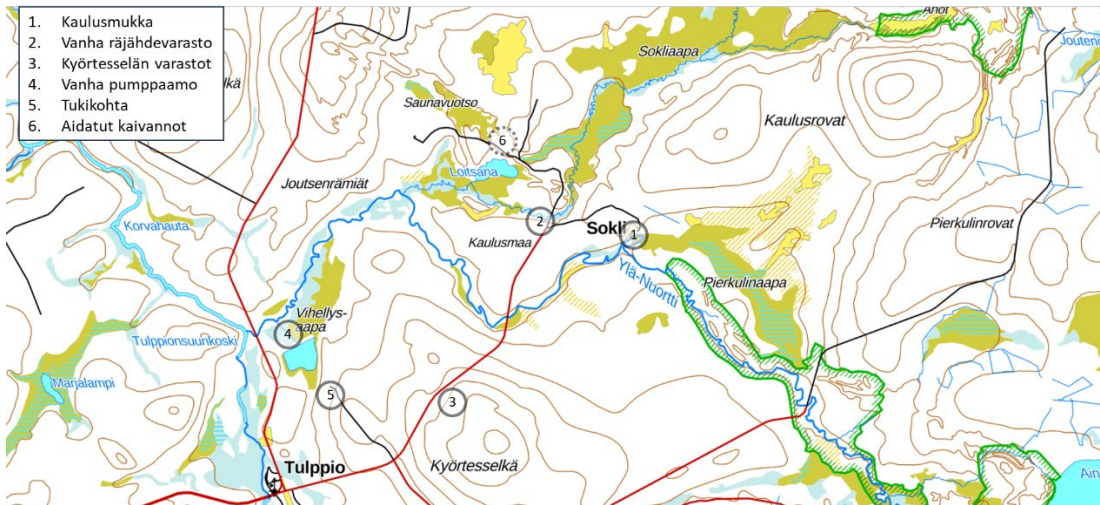
Kuva 5. Soklin Malmi tarvitsee rikastamon. Kaivoksen eri toteutusvaihtoehdoista riippuen sivukiven sekä pintamaiden läjitykselle tarvitaan tilaa, kuten myös sosiaalityötiloille, jotka sijoittuvat todennäköisesti rikastamon läheisyyteen. Kyörteselän alueelle on myös suunniteltu tarvekivilouhoksen sijoittamista.

Logistiikka ja infrastruktuurivaihtoratkaisuihin liittyy selvityksiä, joissa arvioidaan rikastamon sijoittamista kauemmas Soklin alueelta kaivospiirin ulkopuoliselle alueelle. Tämä vaihtoehto tarkoittaisi toteutuessaan, että Soklissa olisi murskaus ja jauhatus, minkä jälkeen materiaali pumpattaisiin vesilietteenä muualla sijaitsevalle alueelle. Tässä vaihtoehdossa rikastushiekka-altaat eivät sijaitisi Jänesaavan alueella.

2. Nykytilanteen vakuus

2.1 Toimintojen kuvaus

Sokli Oy parantanut alueen infrastruktuuria ja turvallisuutta. Alueen vanhoja huonokuntoisia rakennuksia on purettu ja säilytettäviä rakennuksia on kunnostettu. Soklin vanhan koerikastamon alueelle on rakennettu uusi tukikohta Sokli Oy:n omistamalle alueelle, johon on rakennettu uusia toimisto- ja sosiaalityötiloja, ja vanhoja tiloja on kunnostettu uuteen käyttöön. Tässä kappaleessa kuvataan tilanne rakennusten ja rakenteiden osalta kuvan 6 kohteiden 1-6 mukaisesti.

Kuva 6 Kohteiden 1-6 sijoittuminen Soklin alueella

1. Kaulusmukka

Aikaisemmin majoitustoiminnot oli sijoitettu Kaulusmukan alueelle (karttakuva 6), jossa sijaitsee myös Saunarakennus. Sokli Oy on purkanut kyseiseltä alueelta kaikki majoitusrakennukset ja vanhan agregaatirakennuksen, jonka osalta on maaperän pilaantuneisuutta selvitetty. Maaperän pilaantuneisuustutkimuksia on tehty myös vanhan rikastamon alueelle (nykyinen tukikohta) ja valvovana viranomaisena on Lapin ELY-keskus. Kaulusmukan alueella on edelleen sauna, halkoliiteri, puucee sekä uusi pieni agrekaattikoppi.

Kuva 7 Saunarakennus ja sen vieressä oleva halkoliiteri sekä lähistöllä oleva uusi agrekaattikoppi

2. Vanha räjähdesarasto

Alueella sijaitsee vanha puinen varastorakennus, joka on toiminut aikaisemmin räjähdesarastona. Rakennus on tyhjiällä ja sijaitsee tiealueen lähellä pusikoituneella alueella, eikä ole edellyttänyt välittömiä toimenpiteitä (kuva 8). Rakennus on purkukuntoinen eikä sille ole käyttöä nykytilanteessa. Rakennus sijaitsee Metsähallituksen omistamalla alueella.

Kuva 8 Vanha Räjähdevarasto, jota ympäröivä verkko on paikoin sortunut

3. Kyörtesselän varastot

Kyörtesselän alueella on vanhat puurunkoiset varastot (2 kpl, Kuva 9). Varastoissa on peltiverhoilut. Varastot on kunnostettu turvallisiksi ja ne sijaitsevat Metsähallituksen omistamalla alueella. Varastot ovat aktiivisessa käytössä.

Kuva 9 Kyörtesselän varastot

4. Vanha pumppaamo

Vanhan rikastushiekka-altaan pohjoispuolella on pumppaamorakennus, joka on turvallinen sivullisille liikkujille. Pumppaamorakennukselta lähtee maanalaiset putkilinjat vanhalle rikastamolle. Pumppaamorakennuksen piirustuksia tai asiakirjoja ei ole käytössä. Pumppaamo sijaitsee Metsähallituksen omistamalla alueella.

Kuva 9 Vanha pumppaamo

5. Tukikohta

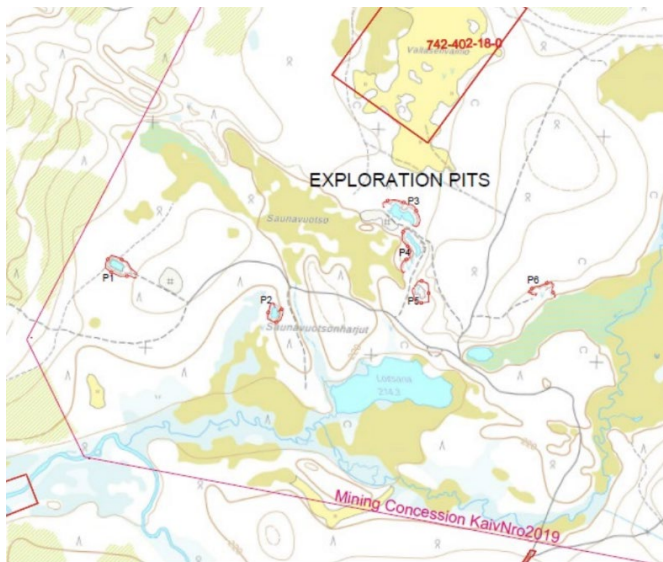
Sokli Oy omistaa 3 ha kiinteistön 742-402-18-2. Alueella sijaitseva vanha koerikastamo ja murskaamo on muutettu varastokäyttöön ja näytekäsittelytilaksi ja osa rakennuksista on purettu. Sokli Oy on rakentanut alueelle tukikohtarakennuksen, jossa on majoitus- ja sosiaalitylöitä. Tukikohdalle on rakennettu sähkölinja. Sähkölinja Sokli Oy:n omistamalle kiinteistölle kulkee Davvi Metsä Oy:n omistaman kiinteistön kautta ja sähkölinjan rakentamisesta on tehty sopimus.

Kuva 10 Tukikohta-alue (yleiskuva kesä 2022)

6. Aidatut kaivannot

Sokli Oy esitti vuonna 2022 kaivantojen aitaustarpeen vakuuskäsittelyn yhteydessä ja rakennetut aidat valmistuivat vuonna 2023. Aidat on rakennettu kuvan 11 mukaisille alueille 2 m korkeana verkkoaitana, kuva 12. Aidat on rakennettu sellaisiin kohteisiin, joissa läheisen kaivannon syvyys on yli kaksi metriä ja luiskan kaltevuus yli 1:3. Aitojen yhteenlaskettu pituus on noin 1500 m.

Kuva 11: Karttakuva, aitojen sijainnit P1-P6

Kuva12 Kuvia vuonna 2023 aidatuista alueista

2.2 Esitys tämänhetkiseksi vakuudeksi

Tukikohdan alue on Sokli Oy:n omistuksessa ja sille ei tule asettaa vakuutta. Tukikohdalle menee sähkölinja, joka palvelee jatkossakin kiinteistöä. Sähkölinjasta on sopimus alueen maanomistajan kanssa.

Vakuuden asettamista esitetään seuraaville kohdille.

1. Vanhan tukikohta-alueen saunan, wc:n ja varaston purkukustannus – 10 000 euroa
2. Vanhan räjähdetaraston purkukustannus – 2 000 euroa
3. Koetoimintaan liittyneen pumppaamon purkukustannus – 15 000 euroa
4. Kyörtesselän varastojen purkukustannus – 10 000 euroa
5. Alueelle kuulumattomien materiaalien poistamisen kustannus - 10 000 euroa
6. Kairaputkien katkaisun kustannus – 5 000 euroa
7. Aidattujen alueiden ylläpitoon liittyvä kustannus – 2000 euroa / vuosi.

Yhteensä kohdat 1-6 summa 52 000 euroa.

3. Arvio toiminnan aikaisesta vakuudesta

3.1 Toimintojen kuvaus

Kaivostoiminnan laajuus ei ole vielä tiedossa. Toiminnan aikana alueella tulee olemaan louhoksia (avolouhos tai maanalainen) sekä rikastamo- ja tukitoimintoihin liittyviä rakennuksia. Alueella tulee sijaitsemaan myös vesien ja kaivostoiminnan eri jakeiden varastointiin tai loppusijoitukseen liittyvä altaita ja pintamaa- ja sivukivikasoja.

Toiminnan aikana malmikaivannot tullaan tekemään loivareunaiseksi ja kaivosalue tullaan aitaamaan porojen, muiden eläinten ja sivullisten suojelemiseksi. Louhosalueiden lisäksi myös muita alueita aidataan toiminnan aikana. Tarve määrittyy suunnittelun edetessä ja tällaisia alueita voivat olla esimerkiksi tuotanto- ja rikastushiekka-altaiden alue. Toiminnan päättyessä näiden alueiden aitaustarve mahdollisesti päättyy, mutta louhosalueiden osalta aitaustarve jää voimaan, kunnes kaivannot ovat muuttuneet täysin vaarattomiksi täytyttyään vedellä. Aitaustarve toiminnan aikana tulee olemaan noin 20 km. Toiminnan päättyessä olemassa olevat aidat ja kyltit tarkistetaan.

Toiminnan päättyessä puretaan teollisuusalueelta koneet ja laitteet, rakennukset ja maanpäälliset rakenteet kaivospiirin alueelta (mukaan lukien tarpeettomat putkilinjat, sähkölinjat). Kaivostoiminnan jälkeisessä vakuudessa huomioidaan myös kaivantojen reunojen luiskaaminen, kiviainesten ottoalueet turvalliseksi saattaminen, vesialtaiden käytöstä poistaminen sekä tasaaminen sekä muu alueen yleinen siistimistö. Alueen tiestöä ei pureta, sillä se tulee palvelemaan alueen tulevaa käyttöä.

3.2 Arvio vakuuden suuruudesta toiminnan päättyessä

Tämänhetkinen arvio toiminnan päättymishetken vakuuden suuruusluokasta on noin 3,3 miljoonaa euroa. Arvio perustuu erilliseen asiantuntija-arviointiin sekä kaivosvakuuksien suuruusluokan vertailuun viime vuosien päätöksiin toiminnan laajuus huomioiden. Vakuusarviomme koostuu seuraavista kokonaisuuksista:

Aitojen kunnostus, huolto ja tarpeettomien aitojen poisto 0,15 M€

Rakennusten purku, koneiden ja laitteiden poisto (ei sisällä myyntituloja) 2,1 M€

Tasaamis- ja maisemointityöt (vesialtaat, yleinen siistiminen, kaivantojen reunojen luiskaaminen, ottoalueiden turvallistaminen) 0,75 M€

Sähkö- ja putkilinjat (pumppaamojen, muuntamoiden ja maanpäällisten linjojen poisto) 0,3 M€

Toiminnan käynnistyessä ja edetessä vakuuden suuruuden arviota päivitetään toiminnan laajuus ja yksityiskohtaisemmat suunnitelmat huomioiden. Myös mahdollinen rakennusten ja rakenteiden tarve kaivostoiminnan jälkeen arvioidaan myöhemmin suunnitelmien tarkentuessa.